

Szinpadművészeti Kiállítás, a régi Műcsarnokban megnyílt 1925 máj. 30.-án, rendezte az Orsz. Iparművészeti Társulat. Bemutatta az utolsó 25 év keretében a szinpad fejlődés fázisait és a legkülönbözőbb irányu törekvéseket, Kéméndy Jenő naturalisztikus szinpadjától egész Medgyes László finom expresszionizmussal elkészített díszlettervéig.

Szinpadművészeti Stúdió. 1928 tavaszán alakult meg. Célja: állami támogatással állandó kísérleti színház megalapozása, a szinpadművészet fejlesztése és a modern, újszerű rendezés beállítása, úgy a legújabb irányú, mint a régi stílusú darabok színrehozatalánál. Tulajdonképpen a legújabb szinpad kísérletek bemutató színháza volt ez az alakulat. Első előadása 1928 ápr. 27.-én zajlott le a Zeneakadémia kamaratermében. Vezetői Rékai András és Tiszay Andor voltak, míg kívülük ifj. Gaál Mózes, Losonczy Dezső, Oláh Gusztáv, Pünkösti Andor, Németh Antal, Tolnay Pál és Lengyel Dezső munkálkodtak a Sz-ban. Az első előadáson újszerű rendezéssel mutattak be Shakspeare-jeleneteket (Vízkereszt, Hamlet, Julius Caesar, Szentivánéji álom). Rékai és Tiszay abból a szempontból indult ki, hogy a nézőnek nem szükséges látni a teljes szinpadot, csak azt a részt, amelyikre a darab tendenciája révén éppen szükség van. (Díszletbevigasztások.) E szinpadtechnikai újítás a bemutató előadásban aztán úgy a kritika, mint a közönség részéről a legteljesebb megértésre és a legőszintébb sikerre talált. Az előadáson fővárosunk ismert nevű fiatal színészei működtek közre: Somody Pál, Szakáts Zoltán, Balassa János, Peti Sándor, Kolos Ernő, Zólyomi Jenő, Martinek István, Hegyi Rózsi, Monostory Margit és Berlényi Jenő. Ugyancsak ez év tavaszán zártkörű előadásban színrekerült jórészt a fenti közreműködőkkel Brückner: „Leonce és Lena”, Tristan: „Tzára” című darabja, Géraldy színműveinek egyes jelenetei. Az előadásokkal párhuzamosan „Szinpadművészeti kérdések” címmel ciklust rendezett, amelynek első előadása 1928. október 11.-én ugyancsak a Zeneakadémián zajlott le. A ciklus keretében Rabi-

novszky Marius „Tánc, színészet, szinpad”, Németh Antal pedig a „Korszerű rendezés” címmel tartott értékes felolvasást, továbbá bemutatták Olcsyvá Géza és Kürthy György díszletterveit is. (Zólyomi Jenő.)

Szintay Nándor, színész, sz. 1893-ban, Tardoskeden. 1912-ben lépett a szinipályára. Zomborban, Nagybecskereken, Sopronban, Kecskeméten, Pécsen működött sikerrel, mint énekes bonviván. A háboru után visszavonult a színészetből és csehszlovák területen működik mint hangversenyrendező és ujságíró. Felesége: Kényes Mancsi, a Színészegyesület iskoláját végezte. Szabadkán, Pécsen és Kecskeméten működött, mint ügyes énekes naiva és szubrett. Nevezetes szerepei: Mogyorósi (Tatárjárás), Sári (Cigányprimás), Denise (Nebántsvirág), stb. Fiatalon alig 26 éves korában halt meg, tragikus körülmények között.

Szintársulat amaz egyének összessége, akik a szini-előadás megteremtésében közreműködnek, tehát nemcsak az igazgató, a játszó személyzet, a színészek, hanem karmester, ügyelő, sűgő, díszmester, díszítők, zenekar tagjai is. Békében, Nagy-Magyarországon átlag 30—33 kisebb-nagyobb társulat működött, sőt 1870-ben 40 volt az országban működő szintársulatok száma. Napjainkban mindössze 18 szintársulatunk van, ezek közül nagyobbak a szegedi, debreceni, pécsi, nyíregyházi, miskolci. A többi társulat — beleértve a kecskeméti és székesfehérvárit is — évenként többször változtatja állomáshelyét. Stagione társulat jelenleg 2 működik: Alapi Nándoré és Szentiványi Béláé. (V. ö. első, másod-, harmadrendű társulat). A szintársulat szó elnevezése régebben „Játsszó társaság”, még régebben „Szinjátszó társaság” volt; (1790.) használták még a latinos: „Theatralis társaság” kifejezést is.

Szinterem. Szinielőadások céljára szolgáló nagyobb helyiség, amely kisebb mértékben fel van szerelve szinpadal, ku-lisszákkal, öltözőkkel stb. Kisebb vidéki városok leginkább a vendégfogadó nagy-